

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupen Mgr. Jakubem Hajdučkem, advokátem se sídlem Sluneční náměstí 2588/14, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2017, č. j. 44547/17/5100-41453-711866, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 12. 2019, č. j. 57 Af 3/2018 – 98,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předcházející řízení a nový rozsudek krajského soudu

[1] Posuzovaná věc se týká exekučních nákladů spočívajících v hotových výdajích vzniklých při provádění daňové exekuce vůči žalobci. Finanční úřad pro Karlovarský kraj rozhodnutím ze dne 13. 4. 2017, č. j. 492352/17/2401-80541-402145, rozhodl o výši hotových výdajů správce daně ve výši 1.650 Kč vynaložených na úhradu odborného vyjádření č. 2/17 ze dne 23. 3. 2017, kterým byla ohodnocena sbírka pánských náramkových hodinek. Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 10. 2017, č. j. 44547/17/5100-41453-711866, rozhodnutí finančního úřadu potvrdil a odvolání zamítl.

[2] Rozhodnutím ze dne 29. 3. 2017, č. j. 297502/17/2401-80541-402145, stanovil finanční úřad výši hotových výdajů správce daně týkajících se převozu sepsané a zajištěné věci (přívěsný vozík) do skladu správce daně ve výši 3.540 Kč. K odvolání žalovaný toto rozhodnutí změnil tak, že výše těchto výdajů činí 3.541 Kč (rozhodnutí ze dne 31. 10. 2017, č. j. 46330/17/5100-41453-711866).

[3] Proti rozhodnutím žalovaného brojil žalobce žalobami u Krajského soudu v Plzni, který na jejich základu rozsudkem ze dne 29. 1. 2019, č. j. 57 Af 3/2018 - 57, obě rozhodnutí žalovaného zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení. Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud rozsudek krajského ve výroku I. (kterým bylo zrušeno rozhodnutí č. j. 44547/17/5100-41453-711866 o nákladech souvisejících s ohodnocením sbírky pánských hodinek) a ve výroku III. (o nákladech řízení) zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (rozsudek ze dne 5. 8. 2019, č. j. 1 Afs 75/2019 – 34). Ve zbytku kasační stížnost zamítl.

[4] Shodně s krajským soudem zdůraznil, že ač žaloby mířily proti dvěma různým rozhodnutím, byly formulovány naprosto identicky a směřovaly v zásadě proti stanovení hotových výdajů za převoz přívěsného vozíku. Z obsahu žaloby proti rozhodnutí o hotových výdajích na odborné vyjádření bylo zjevné, že žalobce namítal absenci zdůvodnění, jaké konkrétní částky byly vynaloženy (požadoval např. přiložení dokladů). Prosté uvedení částky bez jejího odůvodnění podle žalobce představuje libovůli.

[5] Z odůvodnění rozhodnutí krajského soudu vyplývá, že závěr o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného (týkajícího se výdajů na odborné vyjádření) postavil na úvaze, podle které měly daňové orgány podle § 25 odst. 2 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, hodnotit kritéria zde obsažená z hlediska přiměřenosti částky za odborné posouzení a dále měly hodnotit přiměřenost doby znaleckého zkoumání. Podle krajského soudu mělo rozhodnutí tyto úvahy obsahovat *bez dalšího*.

[6] Žalobce však v žalobě *přiměřenost* odměny, kterou za odborné posouzení požadoval znalec a *přiměřenost* doby strávené při posuzování hodinek, nezpochybňoval. Ačkoli bylo úkolem krajského soudu zabývat se na základě žalobních bodů pouze otázkou, zda odůvodnění rozhodnutí obsahuje informaci o tom, jaké konkrétní částky na odborné vyjádření byly vynaloženy, zabýval se nepřipustně otázkou přiměřenosti ceny za odborné vyjádření. K posuzování přezkoumatelnosti úvah o přiměřenosti odměny nemohl krajský soud přistoupit ani z úřední povinnosti. I bez úvah o přiměřenosti odměny totiž krajský soud mohl posoudit, zda žalovaný, resp. správce daně, řádně odůvodnil, jak dospěl k částce, která byla stanovena jako hotový výdaj (tedy mohl rozhodnutí přezkoumat na základě uplatněných žalobních námitek). Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že krajský soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí o hotových výdajích za odborné vyjádření z důvodu, který nebyl v podané žalobě uplatněn jako žalobní bod. Uložil proto krajskému soudu, aby v dalším řízení přezkoumal rozhodnutí žalovaného týkající se hotových výdajů na odborné vyjádření v mezích řádně uplatněných žalobních bodů (tedy pouze z toho hlediska, zda žalovaný „připojil zdůvodnění, jaké konkrétní částky byly vynaloženy“).

[7] Krajský soud následně v záhlaví popsáním rozsudkem žalobu zamítl. Ve vztahu k argumentaci účastníků řízení (vznesené při druhém jednání soudu a ve vyjádření žalobce) týkající se přiměřenosti ceny za odborné vyjádření, krajský soud uvedl, že se k této otázce již vyjádřil v prvním rozhodnutí ve věci, v němž dospěl k závěru, že úvahy žalovaného

stran této otázky jsou nepřezkoumatelné. Ve zrušujícím rozsudku ho však kasační soud zavázal jasně formulovaným právním názorem, že zkoumání přiměřenosti odměny za odborné vyjádření v nyní projednávané věci představuje s ohledem na formulaci žaloby překročení dispoziční zásady. Z uvedeného je zřejmé, že diskuze účastníků řízení vedená při druhém soudním jednání je nadbytečná, neboť se vztahuje k otázce, kterou krajský soud není oprávněn přezkoumávat.

[8] Krajský soud tedy pouze zkoumal, zda napadené rozhodnutí obsahuje informaci o tom, jaké konkrétní částky byly na odborné vyjádření vynaloženy. Dospěl k závěru, že odůvodnění této otázky je v rozhodnutí uvedeno. V bodu 2 rozhodnutí žalovaný konstatoval, že *„znalec dospěl k závěru, že hodnota všech 8 položek činí celkem 26.700 Kč. Za vypracování odborného vyjádření č. 2/17 ze dne 23. 3. 2017 si znalec vyúčtoval k úhradě částku 1.650 Kč (faktura č. 2/17), která odpovídala vynaloženému času na vypracování uvedeného odborného vyjádření (6 hod. krát 275 Kč).“* S ohledem na skutečnost, že z napadeného rozhodnutí je seznatelný způsob, jakým správní orgány dospěly ke stanovení odměny na odborné vyjádření, neshledal soud argumentaci žalobce důvodnou.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností. Požaduje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

[10] Krajský soud nesprávně posoudil právní otázku rozsahu závaznosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel v reakci na zrušující rozsudek kasačního soudu rozhojnil svou žalobní argumentaci podáním ze dne 12. 12. 2019, ve kterém se domáhal přezkumu závěrů správních orgánů o přiměřenosti odměny za odborné vyjádření. Pokud stěžovatel svým podáním změnil žalobu, bylo povinností krajského soudu ji v tomto rozsahu přezkoumat, neboť závazný právní názor se týkal obsahově jiné žaloby. Rozsudek je tedy zatížen vadou nepřezkoumatelnosti z důvodu nevypořádání námítky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí daňových orgánů v otázce přiměřenosti odměny za odborné vyjádření.

[11] Stěžovatel si je vědom koncentrační zásady obsažené v § 71 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.). Ta se však neuplatní tam, kde mezinárodněprávní závazky mají ve smyslu čl. 10 Ústavy aplikační přednost před českým právem. Rozhodování o nákladech exekuce je pod ochranou čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“). Protože je soud povinen rozhodnout o právu, jde o rozhodování v plné jurisdikci. Doplnění nových žalobních bodů proto nemůže být omezeno lhůtou podle § 71 odst. 2 s. ř. s.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že soudní řád správní reflektuje princip plné jurisdikce. Tento princip znamená, že přezkum ve správním soudnictví se neodehrává pouze po stránce právní, nýbrž i po stránce skutkové. Rozšířil-li stěžovatel argumentaci po lhůtě pro podání žaloby o další žalobní bod, učinil tak nepřipustně. Mezi principem plné jurisdikce a lhůtou pro uplatnění žalobních bodů není (v daném případě) přímá vazba. Podle žalovaného je kasační stížnost nepřipustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť nebrojí proti nedodržení závazného právního názoru. Pokud stěžovatel požaduje, aby krajský soud realizoval přezkum nad rámec řádně uplatněných žalobních bodů, je to samotný stěžovatel, kdo nerespektuje závazný právní názor kasačního soudu, nikoli krajský soud. Žalovaný navrhuje odmítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[13] Soud nejprve ověřil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a řádně zastoupenou a míří proti rozhodnutí, proti kterému je kasační stížnost přípustná.

[14] Vzhledem k tomu, že v souzené věci jde o opakovanou kasační stížnost, zabýval se soud dále otázkou její přípustnosti ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je kasační stížnost *nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.*

[15] Stěžovatel námitku nerespektování závazného právního názoru kasačního soudu výslovně neuplatnil. Z obsahu kasační stížnosti lze dovodit, že namítá spíše nesprávný „přístup“ krajského soudu k závaznému právnímu názoru, jehož důsledkem byla podle stěžovatele nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Soud na tomto místě zdůrazňuje, že judikatura dovodila ze zákazu opakované kasační stížnosti nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla mimo jiné k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout na námitky, které nemohly být v předcházející kasační stížnosti uplatněny (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 – 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu je přípustná, neboť k doplnění žaloby došlo až po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel tak nemohl nevypořádání námitek uplatněných v doplnění žaloby namítat dříve.

[16] Tato námitka však není důvodná.

[17] Krajský soud správně konstatoval, že byl kasačním soudem zavázán pouze k vypořádání *řádně uplatněných* žalobních námitek (k tomu by ostatně byl zavázán i bez závazného pokynu Nejvyššího správního soudu, srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.). Námitky obsažené v podání ze dne 12. 12. 2019 (resp. uplatněné při jednání soudu dne 17. 12. 2019) za řádně uplatněné považovat nelze, neboť byly uplatněny opožděně, tedy po zákonné dvouměsíční lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s.). Tyto námitky nelze považovat ani za (přípustné) rozhojnění původní žalobní argumentace. Nejvyšší správní soud již ve svém předcházejícím rozsudku zdůraznil, že ve vztahu k rozhodnutí o výši hotových výdajů na úhradu odborného vyjádření stěžovatel namítal pouze absenci zdůvodnění částek uvedených v rozhodnutí. Námitka nepřiměřenosti výše odměny za odborné vyjádření je zcela samostatnou námitkou, nezávislou na řádně a včas uplatněné žalobní námitce.

[18] Nejvyšší správní soud konstatuje, že postupem krajského soudu, který se nezabýval opožděně uplatněnou žalobní námitkou, nebyl narušen princip plné jurisdikce. Soud tento princip definoval např. v rozsudku ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, č. 1275/2007 Sb. NSS, následovně:

„Tento požadavek lze stručně vyjádřit tak, že soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti,

zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficiency, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění nebo tak učiní sám. Tato činnost soudu je nezbytným předpokladem pro bezvadný právní přezkum napadeného rozhodnutí, neboť jen správně a úplně zjištěný skutkový stav v řízení bez procesních vad může být podkladem pro právní posouzení věci.“

[19] Ze shora uvedeného plyne, že krajskému soudu musí být v souladu s principem plné jurisdikce umožněno hodnotit napadené rozhodnutí jak z pohledu otázek skutkových, tak právních. K žádnému omezení z hlediska přezkumu napadeného rozhodnutí v tomto ohledu v souzené věci nedošlo. Princip plné jurisdikce neznámá, že by mělo být účastníku řízení umožněno uplatňovat v řízení námitky v nijak neomezené lhůtě. Stanovení lhůty pro podání perfektní žaloby (obsahující všechny žalobní body) nelze považovat za rozporné s právem na spravedlivý proces zakotveným v čl. 6 odst. 1 Úmluvy a potažmo ani s principem plné jurisdikce. Právní úprava týkající se lhůt, ve kterých je možno se obracet na soud, má za cíl zajistit řádný výkon spravedlnosti a respektování principu právní jistoty a účastníci řízení musejí být připraveni zákonem stanovené lhůty dodržet. Stěžovateli byla v jeho věci zákonem dána dvouměsíční lhůta, ve které mohl snést veškerou skutkovou i právní argumentaci. Podle soudu jde o lhůtu zcela dostatečnou, umožňující realizaci práva stěžovatele na přístup soudu (srov. např. rozhodnutí ESLP ve věci *Matoušek proti České republice*, ze dne 7. 9. 2010, č. stížnosti 32384/05, ve kterém soud označil třicetidenní lhůtu pro podání správní žaloby za dostatečnou).

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[21] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu